

Luceafarul, de Mihai Eminescu - partea a doua si a treia

Partea a doua, idila dintre fata de imparat, numita acum Catalina si pajul Catalin, simbolizeaza repeziciunea cu care se stabileste legatura sentimentala intre exponentii lumii terestre. In timp ce Luceafarul strabate imensitatile ceresti in zborul lui spre Dumnezeu, pajul Catalin "baiat din flori si de pripas" se apropie cu indrazneala de Catalina si o imbie de graba intr-un unghier cu dragostea-i vicleana. Tabloul incepe prin conturarea unui timp si a unui spatiu de poveste dar reale prin teluricul lor. Fata si-a pierdut unicitatea, a intrat in categorie. Ea e o pamanteana si seamana cu Catalin. Il intelege.

Portretul lui Catalin nu este realizat in stilul vorbirii populare, in antiteza cu portretul Luceafarul. Asadar Catalin devine intruparea teluricului, a mediocritatii pamantene: "guraliv si de nimic".

Catalin isi "incearca norocul", deci iubirea este pentru el un joc care se invata in timp. Recunoasterea asemanarii intre cei doi perceputa de Catalina: "Inca de mic/Te cunosteam pe tine" este o expresie a constiintei apartenentei la lumea teluricului, cu toate ca ea aspira totusi spre inalt: "In veci il voi iubi si-n veci/Va ramane departe". Recunoaste astfel si incompatibilitatea dintre cele doua lumi.

Catalina, prin conditia si destinul ei, are o pozitie medie in text, ea poate urca spre Luceafar, sau poate cobora spre Catalin. Daca in prima parte a operei Eminescu imagineaza dragostea ideala, imaginabila, intangibila la nivel uman, dar existenta ca aspiratie.

Partea a treia ilustreaza planul cosmic si constituie cheia de baza a poemului.

Calatoria Luceafarului in spatiul cosmic dezvaluie extraordinara capacitate a lui Eminescu de a concretiza si materializa abstractiile. Spatiul patruns de Luceafar catre principiul originar este o calatorie regresiva, pe linia timpului, in cursul careia el traieste in sens invers istoria creatiunii.

Haosul primordial este sugerat prin existenta vailor, a marilor, lipsa hotarului. Nu exista puncte de reper pentru ca timpul si spatiul nu au izvorat inca. Distantele se masoara in ani lumina. Punctul in care el ajunge este spatiul demiurgic, atemporal, momentul dinaintea nasterii lumilor: "Caci unde-ajunge nu-i hotar/Nici ochi spre a cunoaste/Si vremea-incearca in zadar/Din goluri a se naste".